UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Baldi Pervsini Commentariorvm In Pandectas Tomvs ...

Vndecim priores pandectarum libri hîc explicantur

Baldus

Lvgdvni, M.D.LVIII.

Familie erciscunde.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95903

Visual Library

¶ Additio Baldi.

SI irruptiõe. In tex.ibi,alieno.viđ In.ex ꝺ pſcr.q2.¶ In tex.l ſi.ibi oculiſqȝ ſuis.viđ Inn.ex ꝺe cẽſibꝰ.romana.Bal.

Ad officium. Not.hic ꝙ quãdo expedit iudex debet ꝑſonaliter accedere|ad locuȝ:⁊ creditur hoc iudici in eo quod videt.⁊ vide quod notat Inno.extra ꝺe cenſi.romana.⁊ eſt argu. iſta litera ꝙ ſi iudex aliquem videt deferre arma ꝙ poteſt eum punire ꝺe delatione armorum ſine alia relatione. Bal.

IN finalibus. ¶ Nõ preſumuntur ſines antiqui mutati niſi ꝓbet̃ ⁊ hoc eſt notabile.¶ In text.ibi:monumẽta.i.inſtrumẽta faciẽtia mẽtionẽ terminorũ.vt.ĵ.ꝺ proba.l.cenſus.ſed glo.aliter intelligit.Not.hic quod non ꝑſumitur mutatio terminorum.h.ꝺ.

¶ Additio Baldi.

IN finalibus. Viđ qđ no.Inn.extra ꝺe proba.ex literis.

EOs terminos. Terminꝰ reſtrĩgit terminatũ ⁊ autor teſtificat̃ in.q.terminorũ ꝙ eſt no.⁊ intelligendum qñ in eum nõ reſultat preiudicium:⁊ vide qđ not.C.ꝺe fal.l.etſi ad te.h.ꝺ.Bal. ¶ Additio Baldi.

EOs terminos. Vide qđ not. Inn.extra ꝺe electio. cuȝ dilectus.In glo.iſti non ſunt.⁊ ꝺe teſtibus.qñ,vide.C.ꝺe falſis.l.etſi ad te.⁊c.

¶ Familie erciſcunde. Rubrica.

1 ☞ Agenti diuiſorio an ſufficiat probare poſſeſſionem.
2 Poſſeſſor improbus ꝺe diuiſorio agere non poteſt.
3 Dominium an ex poſſeſſione preſumatur.

HEc actio. Poſſeſſor hr̃ditatis põt agere ꝯ cohr̃dem diuiſorio:ſed ſi non poſſeſſor agit põt ſibi obijci exceptio prepoſteratiõis ſi neget̃ hr̃s.h.ꝺ.⁊ eſt iſta lex ſingl̃aris.Exceptio ꝑpoſteratiõis et exceptio ordinis ⁊ ordo eſt ꝙ poſſeſſor prio agat petitiõe hr̃ditatis,ꝺeĩde agat diuiſorio vt.ꝯ.ſi ꝑs he.pe.l.nõ poſſumꝰ.ſȝ poſſeſſori nõ ꝑt hoc opponi,vł q2 ꝑſumit̃ hr̃s ex nuda poſſeſſiõe ſȝ q̃ſdã.vł veriꝰ q2 nõ põt iſtũ ordinẽ ſeruare cũ poſſeſſor nõ habeat petitionẽ here.vt.ꝯ.ꝺe pe.here.ſi qs libertatẽ,ver.nã cũ qdã licianꝰ.¶ Adde ꝙ iſta exceptio ꝑpoſteratiõis ꝺȝ opponi ante lit.cõte.⁊ omiſſa nõ vitiat ꝓceſſum vt no.ĵ.ꝺ eui.ſi mãcipiũ.§.ſi cõi.vbi ẽ gl.no.⁊ i.l.ij.C.cõi diui. Quero h̃ vtꝝ id ſit i cõi diuidũdo ꝙ ñ poſſeſſor ñ poſſit ager̃ cõi diuidũdo niſi ꝑus agat rei vẽdicatiõe vł publiciana.gl.h̃ dicit ꝙ ſic.ꝑ.l.fundũ titianũ.ꝺe exce.cõcor.gl.in.ꝺ.l.ſi mãcipium.§.ſi cõiᵃ qđ eſt not. ¶ Vñ ꝯ libellos diuiſorios frequẽter opponit̃ h̃ exceptio,male agis q2 nec poſſides nec es cõſors:⁊ iđ agis ꝑpoſtere.q2 ꝑmo debes intẽtare rei vẽdicationem vł publicianã qđ eſt mẽti tenẽdũ.ar.ꝯ.ꝯ.ti.j.l.ſi irruptiõe.cõiũcta.l.iij.§.idẽ labeo.ꝺe ac.poſ.vbi đr ꝙ ꝓpter inũdationẽ ꝑdit̃ poſſeſſio.⁊ tñ agit̃ diuiſorio vt i.l.ſi irruptiõe.ſȝ ibi nõ negabat̃ dñiũ agẽtis i cõfini ꝑdio.ſic nõ ob.

1 ¶ † Scđo q̃ro vtꝝ ſufficiat agẽti diuiſorio ꝓbare ſolũ poſſeſſionẽ q̃dã dicunt ꝙ ſic q2 dñiũ deducit̃ icidẽter.vñ ꝑſumit̃ ꝓ poſſeſſore ⁊ dicũt eſſe caſuȝ hic.Mihi vr̃ qđ iſta lr̃a dicat ꝯriuȝ q2 poſſeſſio,facit vt agat rite ſed nõ recte niſi ꝓbet ſe coheredẽ vt apparet in lr̃a expſſe.¶ Preterea iſtđ iudiciũ ẽ reale ⁊ in reali iudicio ñ ſufficit ſola poſſeſſio.

2 ¶ † Preterea hic nõ ſufficit qđdam dñiũ,ſȝ ꝺȝ eſſe ex cã hr̃ditaria q̃ nõ ꝑſumit̃ ex poſſeſſione:preterea poſſeſſor ſine titulo ꝑſumit̃ predo.vt.C.ꝺe acqr. poſ.l.ĩproba tio.Et improbꝰ poſſeſſor nõ ꝑt agere diuiſorio.vt.ĵ.cõi diui.l.cõi diuidũdo.§.inter ꝑdones.Et iđ teneas tãꝙ verũ qđ habeat ꝓbare ꝺe ti.⁊ ita tȝ hic Ja.ꝺe ra.in ſua lec.nã hec.l.falſo allegat̃ ꝙ vbi dñiuȝ inducit incidẽter ſufficit ꝓbare poſſeſſionẽ,niſi ſit cũ ti.nã hoc ſufficit quo ad ordinationẽ iudicij ñ q̃ ad deciſionẽ cãe ꝙ no.

3 ¶ † Et circa h̃ vtrũ ex poſſeſſiõe ꝑſumit̃ dñiũ,ſic diſtingue,Aut dñiũ deducit̃ in iudiciũ directuȝ vt q2 peto rẽ rei vẽdicatiõe iure dñij tũc nõ ſufficit hec ꝑſumptio:imo ꝓbãdũ ẽ dñiũ plene ꝺe iure gẽtiuȝ vel ciuili vt.ff.ꝺe admi.tu.l.titiũ ⁊ meuiũ.§.a mr̃e.⁊.C.ꝺe alie.iu.l.j.Aut nõ deducit̃ dñiũ in directũ iudiciũ ꝓncipaliter.ſed acceſſorie vt q2 ago actiõe.l.acql.in q̃ venit qđ ꝺe dñio diſputanda,⁊ tũc põt habere locũ.l.q̃ dicit ꝙ poſſeſſor preſumit̃ dominus,vt.l.pe.ff.ꝺe condi.inſti.q2 ſufficit ꝓbare me vſum vt dñm poſſediſſe coluiſſe ⁊ fructus collegiſſe.argumẽ.ff.ad.l.aquil.iteȝ mela.§.fi.nã cũ ibi dicat dari fructuario patet ꝙ ea veniunt in ꝓbatione q̃ veniunt in directa rei vẽdicatione vbi ꝺe dominio q̃ritur.nã nõ daret̃ ei cũ nõ dñs ⁊ hoc qñ dñiũ ꝓponit̃ ab actore.ſi vo dñiũ ꝓponit̃ a reo i modũ exceptiõis refert aut poſt ꝙ actor fundauit intẽtionẽ ſuã ꝙ excipiẽdo vult reꝰ repellere ⁊ tũc eſt eo mõ ꝓbãdũ quo ꝓbaret̃ agendo.vt.ĵ.ꝺe excep.l.j.⁊ ꝺe ꝓba.l.in excep.aut anteꝙ actor fundauerit itẽtionẽ ſuã ſuper dñio ⁊ tũc ſufficit ꝓbare poſſeſſionẽ ſeu vſum tãꝙ dñiuȝ ar.ꝺe ſol.l.titia.⁊ no.in.l.j.ꝺe priui.fiſci.C.ne vxor ꝓ marito.l.ob maritorũ.ſm Jaco.ꝺe Aret.Ol.⁊ Cy.in.ꝺ.l.pe.ꝺe condi.inſti.in ſuis addi.⁊ vbiqȝ dñs Cy.tenet qđ qñ dñium deducit̃ incidẽter ita quod non eſt pronuntiandũ ꝺe dominio qđ ſufficiat ꝓbare poſſeſſionẽ ita no.ipſe in.l.ij.C.que ſit lon.cõſue.in iiij.princi.q.⁊ ideȝ dicit ipſe in quolibet alio iure vt i incorporalibus vt ipſe no.C.qui accu.nõ poſ.l.non ignorat.C.ꝺe fide inſtrumẽ.l.ſolẽnibus.C.qñ ciuilis actio.l.j.quod proſequere vt no.Jaco.but.in.l.j.ĵ.ꝺe ꝓba.⁊ adde quod not.ſi ſer.ven.l.ſi cuti.§.ſed ſi queratur.⁊ ꝺe proba.l.ante omnia.ibi tamẽ loquitur ꝺe poſſeſſione preterita nõ ꝺe preſenti.¶ Itẽ adde quod no.in Spec.ꝺe primo ⁊ ſecundo decreto.§.reſtat ver.ſȝ nũqd ipſe.vbi dicit ſpecul.qđ ſufficit probare dñiũ preſumptiuum ex poſſeſſione licet quis aſtrinxerit ſe ad ꝓbationẽ dominij.⁊ adde quod no.Cy.in.l.j.C.vbi cauſa ſtatus.⁊ arch.l.xix.diſtin.noſſe.⁊ facit ad.l.j.ꝺe libe.cauſa.l.liberorum.§.fina.⁊.C.ꝺe preſcript.xxx.anno.l.ſi quis emptionis.§.ſed hoc ſuper illis.ſed ibi preſumitur dominium potius ratione delicti,quã ratio poſſeſſionis.

¶ Additio Baldi.

HEc actio. Hãc.l.⁊ eiꝰ rõnẽ ꝺclarat Pe.optime ⁊ ſubtiliter i.l.ꝑſes.C.q̃ ſit lon.ꝯſue.in.ij.queſtio.iiij.princ.q.ibi vide ꝙ no.in ſpe.ꝺe primo ⁊ ſecundo decreto.§.reſtat.vſ.ſed nunquid ipſe.⁊ ibi no.ꝙ licet quis aſtringat ſe ad ꝓbandũ dominiũ ſufficit ꝙ ꝓbet preſumptiue per poſſeſſioneȝ.¶ In tex.ibi,quod ſi poſſideat.qñqȝ poſſidet eſt ratio quare non habet agere prius petitione hereditatis quia non poteſt poſſeſſor agere vt iſti.ꝺe act.§.eque.¶ In tex.ibi,talis exceptio.ad proceſſum.vñ poſſeſſio facit quẽ admitti.Itẽ valet ad victoriam niſi cõuentus contrariũ probet ſcilicet ſe ſolũ heredem.¶ In tex.ibi cognoſcat.ergo aliter quã per poſſeſſioneȝ probabit ſe coheredẽ.nã hic ꝺe poſſeſſione cõſtabat.vnde poſſeſſio nõ ſufficit hic licet dominiũ deducat̃ incidẽter,q2 hic incidens hȝ cauſam principalem fortiter.arg.ꝺe interdictis.l.ij.§.quedã.cum gl.ſua.dic qđ imo ſufficit quia preſumitur coheres niſi cõtra probetur:⁊ quia poteſt cõtra probari,ideo hic dicitur cognoſcat ⁊c.ſecũdũ omnes doctores.¶ In tex.ibi,excludere.inter̃ donec peracta ſit petitio hereditatis.¶ In tex.ibi,exceptionẽ.no.hic qđ vnum iudiciũ ſuſpẽditur ꝓpter aliud nondum motum.Et eſt ratio q2 habent ſe in ordine per prius ⁊ poſterius ⁊ vnũ vt principale alterum vt acceſſoriuȝ ⁊ ſecundariũ ex primo.¶ Interdum vnum iudicium iaȝ motuȝ ſuſpẽdit aliud.vt infra ꝺe excep.fund.Et fundatur iſtud rõne.q2 tamen ex primo iudicio orit̃ dubiũ.in ſcđo oportet illud dubiũ terminari vbi ortũ eſt ⁊ ſemel in primo ⁊ per ꝑmuȝ iudiciũ non in ſecundo iudicio vbi ortum non eſt alias nõ dirimeretur omne quod in primo iudicio deductuȝ eſt quod eſt impoſſibile.quia non debet diuidi ⁊ ideo impeditur cumulatio.⁊ facit.ĵ.ꝺe excu.tut.diximus.⁊ arg.ĵ.ꝺe libe.cauſa qui ꝺe libertate.¶ In glo.que incipit.ſ.recte ageres.¶ Not.hic qđ ille qui no poſſidet non põt agere diuiſorio ſi negatur heres:niſi prius agat petitione hereditatis vel rei vẽdicatiõe vt heres ⁊ heres pronuntiet̃.nã cũ in diuiſorio non ſit declarandũ,q2 non agit̃ ad hoc ſed ad diuidendũ non poteſt q̃ſtio ex qua pẽdet diuiſio dirimi.ſ.an ſit heres vel dñs vbi nõ eſt.Iđ cuȝ ſimul exordiũ ꝙ ꝑmo dirimat̃ queſtio principaliter quaȝ acceſſoria ⁊ ſecũdaria cõpetẽti actione ꝑmo eſt agendũ ⁊ declarandũ ꝺe ipſo iure reali:preterea aut per diuiſoriũ iudiciũ fieret plenũ preiudiciũ in cã principali:⁊ iſtud eſt contra ius vt.l.ſi iudex.ꝺe his q ſunt ſui vel alieni iuris,Aut nõ fieret plenũ ꝑiudiciũ ⁊ ſic poſſet diuiſio tractari ꝯ.ꝺe.l.cũ putarẽ.ĵ.co.⁊.ĵ.ꝺe euic.ſi mãcipiũ.§.j.nã ſi poſſet retractari nõ valet ipſo iure iudiciũ ſeu ſententia.q2 nõ imponeret finem cõtrouerſie.Ad quid ergo ageretur ſi nõ teneret quod agitur? Hec ratio non procedit q2 imo tenet ſi nõ opponitur,no.ĵ.ꝺe excep.gña liter.eſt ergo ratio iſtius.l.q2 acceſſoriuȝ oritur ex principali,ergo principale debet precedere ⁊ ꝺe eo cõſtare legitime.Sȝ qđ ſi ſup ipſa poſſeſſione eſt cõtrouerſia,q2 reus dicit actoreȝ nõ poſſidere ſȝ actor aſſerit ſe poſſidere? Reſpõdeo iſta q̃ſtio tanꝙ emergẽs prius ꝺȝ diſcuti ⁊ terminari vt.l.a ꝓcedẽte.⁊ l.quoniã Alexandrũ.⁊ ꝺe liberali cauſa.l.liberis.§.vltimo.⁊ vide.ꝯ.ſi pars heredi.l.non poſſumus.¶ Item diuiſoriũ iudicium eſt quodãmodo iudiciũ executiuũ.⁊ ideo debet vt eiꝰ preambulum primo agitari ſi poteſt petitorium iudiciũ.Adde quod not.ĵ.ꝺe euic.ſi manci.§.j. Bal.

a ¶ §.ſi communi.⁊ ibidem vide Bartoluȝ.

PLane. ¶ In text. debeatur. not. expreſſum ꝙ ceſſionarius non dicit̃ ꝓprie creditoꝛ. qꝛ nec aduerſari⁹ eſt proprie debitoꝛ. ⁊ facit ad q. quod ſi ſtatutuʒ dicit quod quis capiatur ad petitionem creditoꝛis non vendicet ſibi locuʒ ceſſionario donec agat ex mandato. ⁊ ideo ex ceſſione iſta queſtio fuit diſputata per Jacobum butri. ¶ In textu ibi, parto. no. ꝙ quis poteſt agere pro parte nomine proprio pro parte nomine alieno in eodem libello. Item pro parte iure ſuo pro parte iure ceſſo. vnde iſta poſſunt cumulari. quod eſt no. Formatur autem libellus ſecundum. l. qui ſtipendia. C. de procurat. ſecundum Jacobum quod not.

¶ Additio Baldi.

PLane. ¶ Vide hic Ja. bu. C. de here. vē. l. emptoꝛ. in cōmento illius. l. ¶ In textu ibi, alicui ſoli. volūt quidā dicere argu. huius. l. qꝺ ſi decedat vſurarius pluribus relictis heredibus ꝙ hi non poſſunt agere iudicio fa. er. pro diuiſione vſuraruʒ: ſed melioꝛ inter eos ſit conditio occupantis. Contra tamen credo qꝛ in caſibus hac. l. poſitis teſtatoꝛ dominium non eſt nactus ſed vſurarius vſurarum dominium nāciſcatur cum ⁊ qui dat in hoc conſenſerit Rich. mal. patet qꝛ liberatur debitoꝛ. ergo transfert dominium. ſimilis queſtio not. in. l. cum oportet. de bo. que lib. vide ⁊ no. quod not. C. de tranſactio. l. preſes. non obſt. de acquiren. poſſeſſione. ꝙ ſeruus: quia ibi in acquiſitione hic in ciuili acquiſitione, vt not. infra de condi. indebi. frater a fratre.

1 ☞ Iudex debet fungi officio boni ⁊ innocentis viri.
2 Inter predones ad prede diuiſionem agi non poteſt.
3 Vſure extorte a teſtatore an ſint diuidende.
4 Debitoꝛis nomen vendens originale inſtrumentuʒ dare nō debet.

1 CEtere. Medicamenta. ¶ In textu ibi, innocētis. ¶ † No. ꝙ iudex dʒ fungi officio boni ⁊ innocentis viri. ⁊ ariſto. dicit ꝙ iudex dʒ eſſe tāꝙ qdā iuſtitia animata. In v̄. ſed et
2 ſi qs. † No. ar. ꝙ inter ꝑdones nō poſſet ad diuiſionē ꝑde agi.
3 ¶ † Itē no. ꝙ argumēto hui⁹ litere volūt qdā ꝙ vſure extorte a teſtatore nō ſint diuidēde inter hr̃des ſʒ ſit melioꝛ ꝯditio poſſeſſoꝛis ꝙ eſt falſum. qꝛ fuit trāſlatū dominiū ſʒ Richar.
4 malū. ¶ † Itē no. arg. ꝙ hmōi. in quibus non eſt tranſlatum dominium reperta in hereditate nō veniant in petitione hereditatis: qꝛ nec in diuiſoꝛia. qꝺ tene menti. ¶ Itē no. in hac l. in fi. ꝙ ille qui vendit nomen debitoꝛis nō debet dare inſtrumentū originale ſed exemplum. ⁊ vide. ſ. de pigno. ac. l. fina. in principio.

SI que. Nota ꝙ propter diſcoꝛdiam conſoꝛtū peruenitur ad ſequeſtrum de indiuiſibili. hoc dicit.

SI heres. Qui agit vt ſolus heres dʒ cōicare coheredi cōmodū victoꝛie. ⁊ facit hec lex ad notata in. l. fina. ſi pars hr̃ditatis petat̃. ¶ In tex. heredum. inſolidum. Frā. Accur.

ITem predia. Not. ꝙ coheredes pn̄t inter ſe diuidere rē emphyteutam ⁊ etiam irrequiſito domino. facit quod not. ſ. fami. erciſcun. l. familie. Bald.

ET poſt. §. res que. No. ꝙ ſnīa intelligit̃ ſaluo iure tertij ⁊ ex ea transfertur res cū ſua cauſa. id eſt talis qualis eſt. hoc dicit Baldus de peruſio.

ALienationes. Pendentia litis nō impedit alienationeʒ iuris ⁊ ꝺ iure, ad hoc allegetis. vł ſic, vitiū litigioſi nō ꝑtinet ad alienationē neceſſariā: qꝛ hʒ cām de pterito. h. d. facit in rōne ſui. ſ. de manumiſſ. teſta. q potuerūt. ⁊. ſ. de fideicō. liber. l. cum fidei. ⁊. ſ. de peti. here. l. diuus. ⁊ addit̃ qꝺ not. ſ. de rei ven. l. ſi poſt acceptū. cū. l. ſequē. ⁊ facit. ſ. ꝺ cōdi. fur. l. ſi ſeru⁹. ⁊ licet vitium litigioſi impediat alienationē: nō tn̄ impedit vſum poſſeſſiōis vel quaſi vſuʒ poſſeſſiōis. vt in. l. chirographis. §. fi. de admi. tuto. ⁊ iō pēdente q̄ſtione de proprietate iuris eligēdi ille q eſt in quaſi poſſeſſione pōt eligere. vt no. cōpo. extra. de cōſtit. c. cū. M. Ferra. ⁊ adde hic ꝙ not. in Specu. de electio. qm̄. ver. ad hoc. ¶ Secundo nota in. l. ſed ſi vſucapio. ꝙ ſicut iudicium fa. erciſ. reddit̃ inter poſſeſſoꝛes. vt in. l. j. ſ. eod. ita in ꝓprietarios nomine poſſidente vt hic. ſed inter poſſeſſorē ⁊ nō poſſeſſoꝛem nō reddit̃ niſi quodā oꝛdine ſi opponatur. vt in. l. j. ſ. eodem: ⁊ idem in quodam diuiſoꝛio. vt ibi no. adde ꝙ in. l. alienatiōes. loqtur de alienatione ꝓhibita rōne litis mote. qd de ꝓhibita rōne ſeu ꝓpter defectū adminiſtratiōis: ⁊ ſolue vt no. C. vnꝺ vi. ſi qs in tātā. in qōne de ꝓdigo. per iſtam. l. ſed ⁊ ſi vſucapio. dicimus ꝙ tabellio factus monachus poteſt iam incohata inſtrumenta ꝑficere ſed noua prohibetur inchoare. facit. l. nam ⁊ ſeruus. §. ſi vinos. de nego. geſt. ⁊ vide in ſumma Alberti galeoti. in tit. de fide inſtrumentoꝛum. hoc dicit.

¶ Additio Baldi.

ALienationes. ¶ Vide qꝺ no. in. l. ſi qs in tātā. C. vn̄vi. in queſtione de prodigo. vide omnino quod not. in Spe. domini fundi. §. quoniam. verſicu. ad hoc. vide quod not. Inno. ⁊ Compo. de conſti. cum. M. ferrarien. vide Jacobum de fidecom. libertatib. l. cum fide.

1 ☞ Diuiſio cadit in vſumfructum.

SEd ⁊ ſi. §. vſuſfruct⁹. Aliq̄ ſpectātia ad principium huius. l. vide in. l. prece. ¶ Not. ꝙ in v-
1 ſufructu † cadit diuiſio non quantuʒ ad ſeparationem iuris ſed quantum ad modum vtendi ⁊ reſpectum commoditatis. hoc dicit. Bal.

ET puto. Julian⁹. ¶ In glo. ſup v̄bo, communicari. in fi. not. qꝺ verba ſnīe trahunt̃ ad improꝑiū ſignificatū vt ſentētia valeat ⁊ n̄ pereat.[a] ⁊ ad h̄ allegat̃ iſta gl. p Cy. C. de an- a
na. exce. in ſuis addi. ⁊ facit. ſ. de iureiuran. l. ſed ⁊ ſi poſſeſſoꝛi. in. §. ſed ſi renun. item nota ꝙ. l. ſi alij. de vſufru. le. non habet locum in ſententia. Bal.

DAmno. Ratione partis vallatur ſic. ſ. pro ſocio. l. merito.

HIs conſequēter. Ille q ſpernit rationabilem proteſtationem tenetur ad intereſſe. h. d. Bal.

1 ☞ Heres ſcriptus q̄uis interficiat teſtatoꝛem tamen non ꝑdit ſucceſſionem.
2 Spurius ſi ſit inſtitutus, coniuncti teſtatoꝛis nō poſſunt ei queſtionem hereditatis mouere.

Sed an in familie. Heres dignus cohr̃di indigno eo ꝙ nō vēdicauit nec eſt defuncti nō pōt de hoc opponere nec impedire iudiciū diuiſoꝛiū motū. h. d. ⁊ eſt rō qꝛ iſte īcipit ꝺ iure fiſci qn̄ hoc opponit̃ ad cōmodū fiſci eſt publicū. ſed ad commodum priuati non poteſt opponi. vt hic qꝺ eſt no. dictū. Et viꝺ hic qꝺ no. Bar. ſubtilr̃. ſ. de verbo. ob. l. illa ſti. ſi kalē. ⁊. l. hoc iur̃. a
vbi dicit ꝙ qn̄ opponit̃ negatiua exc. de iure fiſci ad cōmodū fiſci incūbet ꝓbatio actoꝛi. ſʒ vbi ad cōmodū priuati incūbit ꝓbatio opponēti. qꝛ vbicūqꝫ opponit̃ negatiua de iure tertij ſemp opponēs dʒ ꝓbare. allegat Inn. extra de acc. c. ſup his. qꝺ eſt nota. dignū, ⁊ mēti tenēdū. ¶ In tex. qōnē. i. diſceptationē. ¶ In gl. ſup v̄bo, nō partis. in fi. no. ꝙ de iure tertij nō pōt opponi vbi ſnīa deſiderat̃ ad priuandū. ſecus vbi lex priuat ipſo iure. adde hic vtrū qn̄ priuat ꝑciſe. ſec⁹ ſi ꝓuatio ſtet
1 in volūtate illi⁹ tertij. ⁊ no. in. l. ij. ſ. ſi ager vec. ¶ † Itē no. ꝙ lʒ heres ſcriptus interficiat teſtatorē nō ꝑdit tn̄ ſucceſſionem ipſo iure. ſecus eſt in pacto lucrādē do. per mortē. qꝛ intelligit̃ dolus exceptuat⁹ vt. ſ. ſo. ma. ab hoſtib⁹. §. ſi vir vxorē. vbi eſt
2 caſus no. ¶ † Item no. ꝙ arg. huius gl. dicit. d. Rich. ꝙ ſpurio inſtituto nō poſſunt cōiuncti teſtatoꝛis mouere q̄ſtionem hereditatis lʒ ſit indignus. Item nec citans mouet ſed tātuʒ fiſcus. vt not. in. l. j. de bo. vacan. lib. x. ¶ Sed tu dic cōtrariū ꝙ ipſo iure nō tʒ inſtitutio. vt in. l. j. C. de na. lib. ⁊ ar. in. l. ij. C. de ſecund. nup. ⁊. ſ. de proba. qui teſtamentum. de acquirē. hereditat. l. ſi ſeruus eius. cum ſi. ⁊ adde etiam quod hic not. C. de donationi. inter virum ⁊ vxoꝛem. l. ſi maritus quoniam.

[a] ¶ Pereat. ad de Feli. in. c. ſi quis. de offici. dele. circa medi. iij. col. et in c. auditis. circa pnc. de preſcrip.

Celſus. No. libellum ago vt ſoluas tertio, quia mea intereſt. h. d. Bal.

Sed ⁊ cum. No. ꝙ ſicut pign⁹ cōuentionale nō pōt liberare ſoluentē pro parte, ita nec pretoꝛium. ⁊ iſte caſus eſt multum ſingularis ꝙ vnus heredum ſoluendo partem ſuam non liberet pignus pretoꝛium in aliqua parte tene menti quia non eſt.

¶ Additio Baldi.

HIs cōſequēter. In text. in. §. ſed an infami. ar. ꝙ ſi qs faciat teſtm̄. ⁊ filiū ſpuriū ſibi heredē īſtituat qꝺ alij cōſanguinei q ret. hereditatis ſibi facere nō poſſunt cū ſit hereditas per fiſcum vendicanda. ar. huius litere ⁊ eius quod hic no. per gl. ⁊ facit. ſ. ſi ſer. vend. loci coꝛpus. §. cōpetit autem. Poterit enim dicere agentibus quātum ad nos liberas edes habeo. ⁊ facit. qꝺ no. gl. C. de his quib. vt indi. l. hereditas. in glo. a fiſco. ibi, vel qꝺ ibi dicit. ꝑ. nec ciuitas vēdicabit vt. C. de bo. vacan. l. j. li. x. quoqꝫ ſolus fiſc⁹. Rich. ma. Sed tu dic qꝺ alij ſuccedētes vēdicāt. qꝛ nullum eſt teſtamētū cū nō ſolum ſpurius capiat: imo pater ei prohibet̃ relinquere. ſi teſtm̄ eſt nullum. ergo veniunt venientes ab inteſta-

to. Item no quod in poſſeſſorio recuperãde nõ obſt. hec exce
ptio, tu es indignus. vt. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. l. ſi maritꝰ
quondã. ⁊ ibi no. Sed videtur qꝺ ibi admittiẗ exceptio. vt. l.
ſi ab hoſtibuꝫ. §. ſi vir. ſol. ma. Sol. ibi pactũ erat cõditionali
ter poſt mortẽ platonis ⁊ de tali morte nõ vr̃ ſenſum. ſed in ſe
cũdo. ſi maritus. nõ pactũ ſed iuris ordinatio erat. l. cum rõ.
in fi. de bo. dã. qꝺ no. s̃. qꝺ lʒ vxor occidat virũ donatio prece
dens confirmatur morte ſed auferẗ vt ab indigna. ſecus vide
tur in legato. vt no. C. de his qui. vt indig. l. ſoceri. Pro p̃ma
pte facit qꝺ not. C. de fidei. l. fideicõ. l. ea que. de his qui vt in
dig. Sed ſolue qꝺ ibi delictũ ſupervenit poſt mortẽ ita quod
legatum erat iam confirmatũ ⁊ queſitum legatario ⁊ ideo eſt
ei auferendum a fiſco. Sed cum legatarius occidit teſtatoreʒ
delinquit in via teſtatoris ⁊ tacita voluntate reuocatur lega
tum propter inimicitiam. l. iij. in fin. de adimen. lega.

SI filia. Licet in cõtractu nõ ſit facta men
tio heredis tñ hr̃ pro facta in mate
ria trãſitoria ad heredẽ. h. d. iſtud p̃cipiũ. et facit
qꝺ not. ꝑ Dy. j. ad treb. l. ex hoc facto. §. fi. ⁊ ꝑ Cy.
C. de oper. lib. l. liberti liberteq̃. imo conferẗ. ſ. ad heredes mu
lieris. ar. s̃. j. de verbo. obliga. l. qui rome. §. augerius. Bald.

Si filiuſfamilias. Not. qꝺ ſi plures ſunt
fratres ⁊ vnꝰ hʒ vxoreʒ
ꝙ dʒ percipere dotẽ datã ꝓ numero filij vel ſibi viuẽte patre.
hoc dicit. Sed ſi poſt mortẽ patris dic: vt. j. pro ſocio. l. actio
num. §. fina. ⁊ adde quod not. Spec. de iude. in. iij. parte. §. ſe
quitur. verſicu. quid ſi communione. Bald.

Si pater Diuiſio pr̃is inter filios hʒ vi vltĩe volũ
tatis nõ vi ſimplicis donatiõis. h. d. bal.

Familie. No. qꝺ eſt magis vniuerſalis actio fami.
er. ꝙ̃ petitio hereditatis. cũ petitio here
ditatis poſſit pluries intentari, ſed non actio fa. erciſ. ⁊ ratio
redditur hic in glo. per penul. l. j. C. eod. titu. Bal.

SI filia. In text. ibi, formã immutare. vide
Cy. C. de do. añ nup. l. ſi cũ añ. ⁊. C.
de rei vxori. act. l. vnica. §. j. vt pleniꝰ ꝑ Cy. ¶ In
tex. in. §. nec ſolũ. vide qꝺ tʒ Spe. ꝑ hanc literã in
Spe. de iudi. iiij. pte. §. ſequiẗ. ver. qꝺ ſi cõuincaẗ dos: vide oĩ
no qꝺ no. Cy. C. e. l. ij. ⁊ qꝺ no. Cy. in. §. tranſgrediamur. ⁊ qꝺ
no. glo. in. l. dotem. de caſtren. pe. Quãdo pater filio dotẽ nu
rus reſignat formã inſtrumẽti. vide in Spe. de do. inter viruʒ
⁊ vxo. §. nũc de dote. in fi. Qñ domus datur filio emancipato
an pater teneaẗ. eo. ti. §. formatis. verſic. ſed pone qꝺ filius cũ
ſeq. ¶ In tex. in. §. plane inquit. vide oĩno in Spe. de loca. §.
nunc aliqua. verſi. lxx. ¶ In text. ibi, fami. erciſ. vide oĩno. qꝺ
no. Cy. ſm pe. e. ti. ¶ In tex. ibi: ꝓ dote data. in. l. ſeq. §. fi. al
ternatiue vt mulier deberet habere doteʒ vel dotẽ ab vno ex
heredibꝰ vel legata ab oĩbus. ¶ In tex. ibi. officio iudi. argu
mẽ. qꝺ ſi aliquis faciat teſtm̃ ⁊ dedicet ſe alicui eccleſie ⁊ in re
tributionẽ pro remedio peccatorũ ſuorũ leget illi eccleſie. x. ſi
poſtea ſe dedicet eccleſie nulla habita mentione predictorũ. x.
eccleſie cui ſe ſecundo loco dedicauit predicta. x. ſequũtur, ar
gumen. ſecus in contractibus in quibus non habet locuʒ pe
nitentia. in auẗ. de ſancti. epiſco. §. ſi monachus, cum ſi.

Si vni. §. idẽ ſcribit. Onera q̃ filiꝰ pr̃is
deſtinatiõe ſuſcepit
efficiũt ne pcipiaẗ id qꝺ noĩe eo debeẗ. h. d. vñ ſi ex ordinatiõe
a paterna filiꝰ militauit vel doctoratꝰ.[a] ꝓpterea obligauit ſe d
cõi eſt ſoluendũ ⁊ percipiendũ qꝺ eſt no. dignũ. ⁊ quotidie al
legaẗ. Et no. qꝺ iſti actꝰ militares nõ pñt fieri ſine ſumptu, cõ
cor. de leg. iij. his v̓bis. §. alũne. Et no. ꝙ ſi filius alicuius no
bilis de patris mandato acceptauit poteſtariã ciuitatis flo
rentie que requirit magnum ſumptũ qꝺ ille ſumptꝰ debet fie
ri de bonis communibus, licet preterea interim moriatur. lo
quor ego de ſumptu, ⁊ de damno quod ex tali exceptione na
ſcitur. vt. j. pro ſocio. l. mutius.

Itẽ papinianus. Not. ibi iudicis offõ ⁊c. ar
gu. ꝙ ſi qs faciẽs teſtm̃ ꝓ
remedio ſuorũ peccatorũ legat eccleſie vbi ſi eligit ſepulturã,
⁊ poſtea eligat ſepulturã ſibi ꝙ vr̃ ademiſſe legatũ ſm Rich.
de ali. l. alũne. §. ſcia. hoc veruʒ ſi pretextu ſepulture. ſecus ſi
ſimpliciter pro remedio peccatorum ſuorum. Bald.

ITem labeo. No. in ver. ſʒ ⁊ ſi pure. et
ꝙ poſt ſñiam iudex non
põt adijcere modũ qñ ſimpliciter ꝓnuntiauit ſe
cus ſi ꝓnũtiauit ſaluo ⁊ reſeruato qꝺ. j. dixerit ſʒ
gl. hic poſitã: Sʒ tu dic ꝙ iſta reſeruatio nihil opaẗ ĩ p̃ncipa
li: ſʒ bñ opaẗ in fructibꝰ ⁊ acceſſorijs puta in expẽſis vt no. in
l. terminato. C. de fructi. ⁊ lit. expenſis. Et eſt ratio quia ſuper
principali non põt ferri incerta ſñia ſʒ ſup acceſſorijs ſic. Et
adde qꝺ no. Dy. j. de v̓. ob. l. triticũ. ⁊ ꝑ Cy. C. d inſti. ⁊ ſubſt. l.
ſi teſtamẽtũ. ⁊ Sal. l. j. C. ſi de mo. poſ. Sʒ q̄d dices de illa clau
ſula ſaluo ⁊ reſeruato qꝺ ſi ſñia eſſet ⁊c. s̃. l. vꝫ preter formã ſta
tutorꝫ ꝙ ex nũc intelligiẗ reducta ad debitũ modũ quẽ iudi
ces maleficiorũ adijciunt in finibꝰ ſñiaruʒ, vtrũ iſta clauſula
aliq̄d opereẗ, ⁊ vr̃ qꝺ ſic per gl. hic poſitã. ſʒ Ja. de bel. diſpu
tauit s̃rĩũ. vt ipſe ponit in. l. ſi pacto q̊ penã. in ſuis addi. C. de
pactis. nõ ob. illa gl. qꝛ dʒ intelligi circa nõ deciſa, ſed omiſſa
ſʒ circa ea que ſunt ſpecialiter declarata nõ valet reſeruatio,
qꝛ eſſet ſibi s̃rius. ⁊ cõtrariẽ ſñie ſuper eodẽ non valẽt, ſʒ p̃ma
p̃ualet de iure. vt ĩ. l. j. C. qñ ꝓuo. nõ eſt neceſ. ſʒ eum qꝺ eſt mẽ
ti tenendum. Preterea illa clauſula continet incertã quanti
tatem. ergo non valet ſm Ja. predictum.

¶ Additio Baldi.

1 ☞ Iudex in ſententia ſibi aliquid reſeruare poteſt.
2 Ordinarius an poſſit reſeruare taxationem ſuo ſucceſſori.

ITem. In gl. q̃ ĩcipit, qꝛ nõ dixit. vide oĩno
per Cy. C. d inſti. l. ſi teſtamẽtũ. vide
oĩno Ja. de bel. ĩ. q. quã ponit. C. de pactis. ſi pacto
1 quo penaʒ. ¶ † Not. qꝺ iudex poteſt aliq̄d in ſñia
ſibi reſeruare. ſ. expenſarũ cõdemnationẽ. dico aut in diffiniti
b ua, ⁊ nõ põt [b] quo ad iudicãdũ functus eſt officio ſuo. vt. l. iu
dex. de re iud. ⁊. l. quale. de arbi. aut interlocutoria poſtꝙ̃ ſeqẗ
diffinitiua. ⁊ tũc põt. ar. no. ꝑ Inn. de appel. ſepe ꝯtingit. ⁊ no.
per Accur. in. l. terminato. Sed an ſi condẽnat in expenſis po
teſt reſeruare ſibi taxationem. glo. qꝺ ſic. in. l. terminato. Sal.
de cu. dicit quod aut loquimur de expẽſis que poſſunt peti ſe
orſum, ⁊ ꝑ ſe a principali. ⁊ valet reſeruatio. aut in his que ve
niũt officio mercenario, ⁊ nõ valet per. l. ſi ĩ iudicio. de excep.
rei iudi. ⁊ de act. ⁊ obli. l. obligationes que proprijs iuribꝰ nõ
ſubſiſtunt. Tu dic aut q̃riẗ nũq̄d reſeruatio iſta valeat ab ini
tio: aut nũq̄d expiret ſoluta ſorte. Primo caſu autẽ facta ab
eo q põt ſuã ſentẽtiã exequi, ⁊ valet reſeruatio. qꝺ probo. quia
taxatio eſt quedã executio vt not. Inno. qꝺ metus cauſa ſup
eo. Ideo ſi arbiter faceret hanc reſeruationẽ nõ valeret. Idẽ ĩ
dele. qꝛ declaratio eſt quedaʒ interpretatio quã dele. nõ facit.
2 vt. l. ab executore. de appella. ſm Bar. ¶ † Sed an ordinariꝰ
poteſt reſeruare taxationẽ ſuo ſucceſſori: vr̃ qꝺ non quia diri
git diſpoſitionẽ ſuã in tẽpus nõ ſuum. l. ſi cum dies. §. ſi arbi
ter. de iuriſ. om. iudi. euʒ qui iudicare. Sed contrarium ſeruaẗ
de conſuetudine. nam cum taxa. expenſarũ poſſit qui vult cõ
mittere. ergo ⁊ ſucceſſori. ⁊. ll. contra. loquuntur in preparato
rijs non deciſ. Quid ſi delegatus reſeruat ſibi: Rñdeo qꝺ in
telligiẗ reſeruari iuriſditiõe id eſt ordinario nõ pſone ſue ſm
quoſdam. arg. contra de legat. ij. ſi auguſte. Bal.

HEredes. No. ꝙ iudiciũ diuiſoriũ hʒ locũ
ꝓ diuiſione fienda nõ pro diui
ſione facta ipſo iure vel ipſo facto. Bal.

De pluribus. No. hic ⁊ in. §. ſequẽ. qꝺ in codeʒ
libello poſſunt cumulari plu
c res actiones[c] numero eiuſdẽ generis ⁊ forme. facit. j. de actio.
emp. l. non eſt nouum. Bald.

Quod pro emptore. Titulꝰ ſingularis
excludit iudicium
fa. er. ſicut excludit petitionẽ hereditatis. ⁊ eſt not. Bald.

¶ Additio Baldi.

HEredes. In text. ibi. §. in illa quoq̃. vide
in ſpec. de locato. §. nunc aliqua.
verſicu. xxij. ⁊. verſicu. lxiij.

Idem iuris. Nota verbum ſub pena. et dic vt
nota. ſupra de pactis. reſcriptum.
§. ſi pacto.

Si vnus. Ea que non poſſunt pro parte expediri
veniunt in iudicio diuiſorio. ſecꝰ in his
que poſſunt expediri pro parte. h. d.

Non tantum. Not. ꝙ in rebus proprijs ⁊ com
munibus quis eſt nimis aſtri
ctus quam in alienis. h. d. Bald.

Si filius. Not. ꝙ ſolutum vel ſoluendum pro con
demnatione patris debet trahi de com
muni portione omnium fratrum.

IN hoc iudicio. Sñia non põt pro
parte valere ⁊ pro
parte nõ valere. ⁊ tã inſtãtia ꝙ̃ ſñia cẽſeẗ eſſe indi
uidua. ad hoc allegaẗ vtrũ idẽ ſit in cauſa appella
tionis quod in prima cauſa quod reputetur indiuidua. vide
per Innocen. de appellatio. ca. dilecti. dic qꝺ appellatio non
1 mutat naturam cauſe. ¶ † No. qꝺ ſñia nõ põt pro parte vale
re ⁊ ꝓ parte non valere. hoc verũ in eo capitulo. vel cõnexo. ſe
cus ſuper capitulis ſeparatis vt. j. eo. l. quedam mulier. ⁊. j. de
iure patro. Carmelia pia. ⁊ argu. s̃. de mino. l. etiam. §. l.

Additio

a ¶ Doctora
tus. adde ꝙ ſe
cus eſt mor
tuo patre etiã
ſi viuo patre
fuit ſtudium
inchoatũ pro
quo vide eun
dem Bald. in
cõſil. inci. quia
per ſupra ſcri
ptos videlicet
qꝺ eſt añ cõſi.
lj. alex. d imo.
in. iij. parte.

b ¶ Et nõ põt.
adde Fel. in. c.
ſignificauerũt
in. vj. colũ. de
exceptio.

c ¶ Actiones.
adde Fel. in. c.
ſignificãtibꝰ.
xij. col. verſ. ſi.
circa materiã
accumulatio
nis cum ſe. de
libel. oblatio.

¶Additio Baldi.

IN hoc iudicio. Sʒ qd ſi ſunt plures rei, vnꝰ vult cedere liti alter litigare, vtꝛ poterit hoc fieri? dic vt .l.iudi.ſo.ſi ex duobꝰ. Sʒ an hec lex ꝓcedat ĩ cã appellationis. vide ſubtiliter p Inn.extra ᵭ ap.dilecti. Ex hac l.ptʒ qᵭ lex illa.C.de diuerſis reſcriptis.nõ hʒ locũ in libello cõuentionali.ſed tantũ in libello precũ ⁊ in reſcriptis non in ꝓuilegiis,⁊ inter eos qui ſunt rei lit.nõ in diſiunctis.vt ibi ꝑ Cyn.alibi gloſ.intelligit.l.illam quando cauſa eſt indiuidua vt no.in.l.j.C.ſi in communi idemqꝫ cauſa in integ. reſti.poſt.

1 ☞ Emphyteutica ceſſa videtur ceſſa perſonalis.

2 Creditor equiparatur procuratori debitoris.

SI pignori. Res pignorata ᵭfuncti venit in diuiſorio p modũ adiudicatiõis.et ille cui hoc ius ꝑignoris adiudicaꝛ coheredi in parte debiti cõdemnaꝛ nec eidẽ de indemnitate cauetur ſicut nec priori offerenti in hypothecaria ⁊ p illã adiudicationẽ cõſequiꝛ ius excipiẽdi ⁊ agendi contra debitorem ⁊ eſt potior ꝙ ſi a coherede emiſſet.quia totum ꝙ p illa citatione preſtitit petit niſi quatenus exceſſiſſet modũ ĩ licitãdo.hoc dicit hec.l.qꝛ nimis breuis ideo obſcura. ¶In tex.ibi,ſi pignori.ꝓprie dicitur pignꝰ in re mobili,⁊ res mobilis nõ recipit cõmodã diuiſionẽ.vt.l.pomponiꝰ.ſi ex equis.ᵭ.de rei vendica. ¶In text.adiudicabiꝛ.ſcilicet totũ pignus. In tex.ibi,p pte.ſcilicet hereditaria coheredis. ¶In tex.ibi, dedit ⁊ eſt ratio qꝛ iſta cautio non eſt neceſſaria cũ tutus ſit p exceptionẽ ⁊ actionem contra debitorẽ. Item eſt alia ratio a ſimili.vt ſubijcit.qꝛ contra. ¶In tex.oblata ſit.a tertio poſſeſſore offerẽte.vt infra qui mo.pig.vel hypotheca ſol. Paulꝰ.§.pignoris. ¶In tex.ibi,vt ⁊ is.ᵭ.dixit de adiudicatis.nunc ponit de iure qͥſito p adiudicationẽ ⁊ de effectu eius.nã queritur exceptio cõtra debitorẽ. Item actio ad ſolidũ debitũ ſi pignꝰ offeraꝛ.vt in verſiculo contra quoqꝫ. ¶In text.ibi,dominum.id eſt debitorẽ. ¶In tex.ibi audiendꝰ eſt agendo ꝑſonali pro parte ex parte ſua,pro parte ex parte coheredis in cuius ius ſucceſſit. Itẽ agẽdo hypothecaria ſi cecidi a poſſeſ-
1 ſione.†Et ex hoc collige argumentũ qᵭ ceſſa emphyteutica videꝛ ceſſa perſonalis ſʒ glo.ſed certe adiudicatio nõ magis reſpicit ceſſionem hypothecarie ꝙ perſonalis.et ideo habet vim ceſſionis eque pariter ⁊ principaliter in vtraqꝫ ſecunduʒ Iac. ¶In tex.alterã partem.iuris pigno.qꝛ ſup iuriſdictione vendentis,videtur contractum.vt infra de cõtrahẽ.emp. l.qui tabernas. ¶In tex.creditor.i.vnus ex heredibꝰ. ¶In tex.emerit.ſcilicet a coherede. ¶In text.ibi:voluntaria.⁊ idõ plus iuris affert adiudicatio ꝙ emptio.naʒ ratiõe adiudicationis petit creditor intereſſe:ſed ratione emptionis nõ petit niſi purum debitum principale ſecundũ Azo. Et facit iſta litera ad queſtionẽ de mõte florẽtie.vt neceſſario mutuãtes poſſint recipere prouiſionem.ſed non de voluntate ad cõmerciũ accedẽtes. ¶In tex.ibi,animoſe.i.affectuoſe.quia non eſt habẽda ratio affectiõis in preiudiciũ tertij. ¶In tex.ſed huius rei.licitationis non animoſe. ¶In tex.ibi.per procuratoreʒ.
2 ¶†No.quod creditor equiparaꝛ procuratori debitoris non tamẽ per omnia.vt infra de pigno.actio.eleganter.§.ſi vẽdiderit.per Guliel.in glo.ſup verbo,contra.ibi;forte nõ eſt idẽ. ꝓſupponit ergo gl.qᵭ valeat ceſſio hypothecaria ſine ꝑſonali.Sed Dyn.not.cõtrariũ infra de fideiuſſo.l.fideiuſſor obligari.dic de hoc vt no.C.de pig.l.vſucapio.⁊.ĩ.de pig.l.j.§.cuʒ prediũ.⁊ in Spe.de ceſſio.actio.§.j.ver.quid ſi ceſſi.cuʒ hypothecaria poſſit per ſe moueri ſine ꝑſonali nõ video quare nõ poſſit cedi.qꝛ conſideratur ex perſona cedentis in cuius ꝑſona fundatur.vt.C.de procura.qui ſtipẽdia.vnde fateor qᵭ a principio non poſſit naſci perſonalis,vni ⁊ hypotheca alteri: qꝛ illa hypotheca non haberet fundamentuʒ cui inheret.⁊ ſic rñdetur ad.l.fideiuſſor obligari,⁊ ſic facit.l.fin.C.de here.vẽdi.Preterea nõ magis inheret hypotheca ꝓncipali ꝙ actio obligationi:⁊ tamen ceditur actio ſine obligatione inſeparabili.vt.ĩ.pro ſocio.ea not. Bald.

¶Additio Baldi.

SI pignori. In gl.que incipit ibi.i.ecõtrario de hypothecaria cuʒ nõ poſſit cedi ſine ꝑſonali.no.p gloſſ.hic.⁊.C.de pigno.vſucapio.⁊ infra de pigno.l.j.§.cũ prediũ.⁊.ĩ.de fidei.fideiuſſor obligari.⁊ in Spe.de ceſſione actionis.§.j. quid ſi ceſſi hypothecã ſine principali.⁊ ver.ſʒ nunqd cedẽs,⁊ in margarita.titulo de procura.in rẽ ſuam.dic ꝙ quãdoqꝫ penes cedẽtẽ eſt ſola hypothecaria ſine principali,⁊ tũc cedi poteſt vt.l.intelligere.de lui.pigno.quãdoqꝫ eſt cũ ꝓncipali, ⁊ ei acceſſoria.⁊ tunc eſt dubiũ quomodo cedaꝛ ſine ꝓncipali ⁊ eſt cõſiderandũ ꝙ alͥq̃ acceſſoria veniũt officio iudicis ⁊ iſta nõ pñt ſeparari a ꝓncipali.de excep.rei iud.ſi in iud. Aliqua iure actiõis.⁊ tũc de exercitio directarũ nõ eſt dubiũ ꝙ mandari põt.qꝛ in hoc mãdatariꝰ eſt ꝓcurator.ſʒ de ipis vtilibꝰ ẽ dubiũ.tñ puto ꝙ cedi pñt.nã non magis fundaꝛ hypothecaria in perſonali ꝙ actio fundeꝛ in obligatiõe ⁊ tñ cediꝛ actio ſola qꝛ ſufficit qᵭ habeat fundamentũ in ꝑſona cedẽtis.vt.C. de ꝓcu.q ſtipẽdia.⁊ facit.C.per quas ꝑſonas nobis acqr.l.ij. ⁊ eſt ratio qꝛ actio ceſſa eſt datiua.⁊ datiue actiones nõ habẽt fundamentum proprium.ſuper hoc vltimo vide quod not.C. de pactis conuen.l.pater pro filia.in fin.glo.

FUndus mihi. Licet certa bona veniũt in diuiſorio tñ iura ſepulchorũ nõ diuiduntur,nec cũ vniuerſitate adiudicantur inuitis conſortibus. Eſt argu.ꝙ licet alicui adiudicetur caſtrũ tamen poſſit reſeruare ius patronatus eccleſie ibi,ſi te priori domino facit.ĩ.de contrahenda emptione.l.in modicis. Bald.

SI ſeruus. Si vnus ex heredibus habet pignus obligatum agit cõtra heredem etiam re perempta.h.d. Bald.

QUe pater. Quod pater iter liberos nõ diuiſit cõmune eſt omniũ liberorum ſit prelegatũ vel acceſſorium eius rei vel adiudicate.h.d.et hoc vltimum eſt notan.⁊ facit.ĩ. locari.l.ſed addes.§.ſi quis mulierẽ. ¶Nota quod ſi pater ꝓlegat vni filiorum vaccã,intelligiꝛ etiã vitulũ prelegare.h.d.

¶Additio Baldi.

QUe pater. Uide Iacobuʒ de are.de dona. l.donare.§.pater.

SI paterfamil. Prelegatum eſt de cõmuni luendum.h.d.

SEruos. Deficiente adiudicatione deficit id qᵭ propter ea veniebat preſtandum.

POmponius. Ex cauſa dotis põt pꝛ in filiã trãſferre ꝓprietatẽ ⁊ poſſeſſionẽ nec dʒ ex teſtõ cõferri.h.d.⁊ quotidie allegaꝛ. ¶Not.ꝙ tʒ cõtractus inter patrem ⁊ filiam ratione dotis.facit.l.pactum.C.de pac.conuẽ.

¶Additio Baldi.

POmponius. Uide Cy.C.de pac.cõuẽ.l.pactũ.vide qᵭ not. C.de inof.dona.l.ij.⁊.l.de ꝯhẽ.emp.l.ij.ſi qs p eo.ᵭ fideiuſ.⁊.ĩ.ᵭ ac.⁊ ob.l.actiões.q̃ forte eſt hodie correcta p auꝛ.excipiꝛ.C.de bo.q̃ li.vt.ᵭ.teneat ceſſio quo ad trãſlationẽ vtiliũ lʒ durante prima ptãte nõ poſſit exerceri vt.l. lis nulla.de indi. Idẽ vide qᵭ no.C.de pac.cõuen.l.p actionẽ. p ac.ſuper ṽbo,maxime.vbi not.ꝙ inter patrẽ ⁊ filiũ cõſiſtit plena obligatio ſuper dote materna ipſius filij.argumẽ.iſtiꝰ l.etiam not.⁊ facit.C.de ti.l.pater pro filia.

1 ☞ Error non vitiat proceſſum ⁊ ſententiam ex eo latam.

2 Sententia dummodo ſit lata ſuper petitione valet.

3 Ad hoc vt pronuntiatio valeat ſufficit actum de facto vel exceptum.

CUm putarẽ. Sñia lata inter putatiuos hꝛdes vʒ ⁊ impedit receptionẽ ſoluti.ſʒ diuiſio facta nõ p ſñiam retra-
1 ctaꝛ rõne erroris.h.d.⁊ no.gl. Et no.l.†ꝙ error nõ
2 vitiat ꝓceſſum ⁊ ſñiam ex eo latã.†Item no.ꝙ valet ſñia dũ
3 mõ lata ſit ſuper petitione lʒ fuerit erratũ in petẽdo. ¶†Nota qᵭ ſufficit de facto actum vel de facto exceptuʒ,ad hoc vt valeat pronuntiatio.tene mẽti.

¶Additio Baldi.

CUm putarẽ. In tex.ibi,nõ ſi iudiciũ.l.nõ ᵭbeat eſſe.⁊ no.ꝙ quodcũqꝫ ad ꝓceſſuʒ inſpiciꝛ id qᵭ ꝓponiꝛ:ſed quo ad ſñiam debet inſpici quod ꝓbatur,tñ etiam ſi nõ probatur tenet ſentẽtia abſqꝫ probationibus. Caſus eſt hic cõiũcta.l.pri.ſed ꝓuocatũ eñ hic nihil penitꝰ ꝓbaui.⁊ tñ valet adiudicatio facta ſibi in cõ.cenſeꝛ actor.vt.l.in tribꝰ.nã p.iij.non eſt dubiũ valere ſententiã nullis factis ꝓbationibꝰ.

QUi familie. Petens diuiſionem hereditatis non intelligiꝛ fateri aduerſarium coheredẽ.h.d.gloſ.intelligit hãc.l. in errante.vel ante litẽ cum emandato libello alͥs deberet ſtari verbis libelli contra agentem.vt.C.de liber.cauſa.cũ precũ.tu dic ad hoc vt no.per Cy.C.de proba.l.exceptio

nē.in.q.ij.⁊ per.S.C.de inſt.⁊ ſubſt.l.ij.alibi vero dr̄ ꝙ deſide-riū apud acta publicatū corrigi nō poteſt.vt.C.de omni agro deſer.lib.xj.imo.l.rura.⁊ vide quod not.Joan.and.in.c.apud xxxij.q.j.vide Bart.in.l.titia.in prin.de leg.ij.⁊ hic plene per eundē Barto.⁊ vide Barto.in aut.ad hec.C.de fide inſtrumē-to.ſeu in titu.plus valere ꝙ agitur.⁊ de iſta gloſſa per Bar. in.l.ij.C.de erro.aduocato.h.d.

℄Additio Baldi.

Qui familie. Vide Barto.de dona.ex hac ſcriptura in vlt.q.al's non intelliges.vide Cyn.C.de proba.excep.ij.qō. qualiter hec intelligatur not.per Guliel.de cu.de inſti.⁊ ſubſtitutio.l.conditioni.⁊ facit.C.de rerum permuta-tio.cum precibus.⁊.l.ne ſatiſdarem ratam haberi.

Lucius ⁊ titia. Jſta lex allegat̄ qō minores poſſunt in-ter ſe diuidere ꝑdia quo ad culturā ⁊ redditus lȝ nō quo ad ꝓprietatē ⁊ ſi fuit eq̄litas ſeruata dēat eſſe diuiſio firma.Et dn̄s Lāber.de rāponib⁹ ꝑ hanc.l.deter-minauit diſputādo ꝙ minor poterat ꝓuocare ad diuiſionem fructuū qō eſt notādū.⁊ adde qō dixi ꝓ ſocio.ſi ꝯuenit.Jſta lex facit ad qōnē de laboratore q re exiſtēte in cōtrouerſia re-cipit partē ſuā tantū.qō quicūqȝ vincat poſtea recipiat aliam partē ne poſſit ei aliquid dicere. ℄Additio Baldi.

Lucius. Dico ego Lā.de ram.legū doctor qō frī minor audiat̄ ꝓuocās maio-rē ad diuiſionē[a] quo ad fructuū perceptionē.vtili iudicio fami.erc.vel cōi diui.ꝑ.l.ff.de auto.tut.in-ter pupillos.⁊ ꝑ.l.fami.erc.l.lucius ⁊ titia.⁊ de ſacroſan.eccl. iubemus.in fi.reſpon.⁊ arg.C.de ꝑdijs mi.inter oēs.in prin.⁊ ff.de leg.Caius.§.j.⁊.C.ad trebel.iubemus.ij.⁊.iij.reſpond.⁊ ff.ad trebel.imperator adrianus.Lam.de rā.⁊.ſ.de iure do.l. fi.Richar.ma.℄Sed cui conceditur optio vtrū maiori vel minori[b] in parte capienda:dic quo neutri ſed forte dirimitur C.de natura.liber.cum quis.in fi.ar.quod deferatur maiori. extra de paro.c.j.ſed non eſt verum qui cū habeat equale ius, ergo vnus non habet ius prelationis in alterum.

Ex parte heres. Cōe negociū cōi-bus expēſis eſt agē-dū ⁊ nō admittit̄ qs ad victorie cōmoduȝ niſi re-fundat expēſas eū ꝓ pte ſua tāgētes.⁊ facit.ſ.fin. regū.l.iiij.§.j.⁊.C.de bo.au.iu.poſ.l.j.§.vt aūt.℄Jſta.l.eſt ar-gu.ꝙ ſi ego induxi teſtē ꝓ me ⁊ feci eū venire a lōginqs ptib⁹ meis ſumptib⁹,⁊ tu poſtea velis vti ꝓ te ꝙ debeas ꝯtribuere ad expēſas.Certe imo.l.facit in oppoſitū cū expēderiȝ tm̄ cō-tēplatiōe mea:⁊ nō tua:⁊ ideo nō teneris ad expēſas retro fac. vſqȝ ad tps tue ꝓductionis.vt.C.de teſti.l.ſi quis teſtib⁹.⁊.l. quoniam liberi.⁊ hec eſt veritas ⁊ tene menti. Bald.

Inteſtato. Pater qui contemplatione dotis re-liquit minorem partem filie quā filio videt̄ eā liberare a dotis collatione.h.d.⁊ eſt notandū.℄No. qui tacita voluntas patris facit quod filia non tenetur cōfer-re etiam ab inteſtato dotem ſibi datam a patre.adde ꝙ not. ſ.eodem.l.pomponius philadelphus.

Seruo. Not.ꝙ vnus ex heredibus coheredi qui nu-triebat ſeruū preſtitit ſuā partē alimētorū,⁊ coheres illā impēdit lȝ preſtare nō hbuerit iure obligatiōis, tamē ex quo coheres tanꝗ quidā executor erogauit.vbi pōt repetere a coherede vnd̄ no.pro executoribus.q̄ ex quo ſunt executi de volūtate heredis,non poteſt eis opponi quod non fecerunt debitam executionem.ſecus ſi non eſſent executi vt hic a contrario ſenſu.de lega.ij.lucius.

§.Filius. No.ꝙ debitum ⁊ expenſa que fecit vn⁹ fra-trū non venit ſoluendū vel ſoluēda de cōi patrimonio.lȝ poſſideant bona paterna pro indiuiſo niſi eſ-ſent ſocij generales etiam ſi pater pro filio tantūdē vel pl⁹ impenderit q̄ nō debet fieri iſta cōpenſatio.ergo not.ex hoc §.ꝙ lȝ viuente patre vnus filiorum ſtuduerit expēſis patris vel fuerit doctoratus paternis expenſis, tamen ſi patre mor-tuo alius vult ſtudere vel doctorari hoc faciat de parte ſua non de communi facit.⁊.l.que pater.h.d.

Duos filios pater. Sublato principali tollit̄ acceſſorium.h. d.no.ꝙ ꝑlegatū deficiēs in ꝑncipali deficit etiā ī acceſſorio.fa cit.l.iiij.de fundo inſt.no.ēt de dictiōe,tm̄,qō ꝯiūgit̄ acceſſorie.

§.Pater inter. Nota qō ſi pater vult ꝙ vnuſ-quiſqȝ filius ſoluat debita ipſi⁹ filij tam facta ꝙ fienda,qō etiam in debito quod poſtea fit per autoritatem vendicat ſibi locum iſta diſpoſitio:et ſi pro tali debito obligatur res prelegata non debet lui de commu-

a ℄Ad diuiſionem.ſȝ nūqd minor ꝓuocatus ad diuiſionē poterit diuidere ſine tutore, vel curatore vide do.Bar.ſoci.ī cōſi.ccliiij.incip.viſa.verſ.prīa rō eſt.ī.ij.pte.⁊ adō eū.in cōſil.clxv.īci.viſis.ver.ſed poſtremo.cū ſſi.ſe.e.pte.ꝙ minor ſubſiſtēte legitīa cā pōt ad diuiſionez ꝓuocari.et q̄tenus eſt ꝓuocatus venire ad diuiſionē.

b ℄Vel minori.vide Lud.in ſing.verſic.diuiſionem.

c ℄Appello.vide do.Alex.de imo.in ꝯſi.ij.in.v.colū.in iij.pte.et qd ſi dicat apello a ſentētia reſeruata mihi nullitate.d.ſnīe.vide Lāfrā.ī repe.c.qm̄ ꝯ.ī viij.colū.de ꝓba.⁊ quod ibi dixi in apoſt.

ni.nec obſtat.ſ.eodem.l.rem pignori.quia iſtud eſt propter naturam hypothecarie que ſequitur naturam debiti prin-cipalis.℄Jtē no.hūc.§.in argu.ad illā clauſulam ſi non va-let vel valebit iure teſtamēti cōtra.ex quo ſunt verba futuri tē-poris nō eſt dubiū ꝙ comprehendunt omne tempus futurū. vt in ſolutio.nouiſſima.h.d.

1 ☞ Snīa poteſt ſup vno capitulo valere ⁊ ſuper alio non.
2 Sententia per iudicem appellationis poteſt declarari in pte valere ⁊ in parte non.
3 Appellanti ſententiam dicere nullam non expedit.

Quedā mulier. Appellatio non firmat ſnīam contra nullita-tem,ī cauſa appellatiōis incidenter venit cauſa nul-litatis ſimul pōt ſententia appellari ⁊ nulla dici.⁊ deſerta ap-pellatione cā nullitatis non videt̄ deſerta ⁊ ſentētia nulla nō
1 poteſt iuſtificari.℄†Jtem poteſt ſententia ſuper vno capitu-lo valere ſup alio nulla eſſe.hec omnia dicit.l.ſingularis ⁊ au-rea.⁊ cōcordat infra de iure patronatus.l.carmelia pia.q quo-tidie allegatur et tene menti.℄Jn text.ibi,cōſenſiſſe.⁊ ſic nō fuit iſta proſecuta appellatio facta.⁊ in text.preſtationi.ſup-
2 ple ⁊ diuiſioni bonorū.℄†No.quod per iudicem appellatio-nis poteſt declarari ſententia in parte aliqua ⁊ ī parte nulla ⁊ pōt hoc fieri etiā appellatio.deſerta.quod eſt not.⁊ examina hunc paſſum.⁊ not.Jnno.de appella.ſepe.⁊ Archidia.viij.q. iij.qō autez.in fi.℄Aduerte tamē q̄ hic erat ſentētia nulla propter errorem iuris expreſſum ī ea.vnde impoſſibile eſt qō confirmetur q̄ eſt inepta.Sȝ vbi ſentētia eſſet nulla ꝓpter la-tentem defectum tūc eſſet magna queſtio vtrum videat̄ deſer-ta cā nullitatis ⁊ etiā deſerta cauſa appellatiōis.⁊ adde ꝙ no. de appella.ſi expreſſim.facit de excuſa.tuto.q teſtamento.no. etiā hic ꝙ ius patronatus eſt indiuiſibile.⁊ vide in ſpe.§.quo-
3 niā.verſi.xxxiiij.⁊ verſi.ſequē.℄†No.ꝙ nō expedit appellā-ti dicere ſentētiā nullaȝ.q̄ tacite hoc ineſt ex natura appella-tionis.vt hic.⁊ not.in.l.j.C.quando prouocare non eſt neceſſe. Et ex hoc reprobat Oldra.Dominum Dy.in.l.cum filijs.de legatis ſecundo. Bal.

℄Additio Baldi.

1 ☞ A grauamine cum appellatur quot requiruntur.
2 Appellatio in ſcriptis interpoſita non preſumitur,niſi notarius hoc dicat.
3 Sententia an preſumitur lata in ſcriptis.

Quedam. Hic dicebatur ſentētia iniqua ⁊ tamē pronunciatur nulla.fa-cit ꝙ no.Jnnocē.de appella.dilecto.Quid ecōtra dico ſententiam nullam an poterit reſcindi tanꝗ iniqua:dicit Jnnoc.qō non.quia ad hoc nō eſt actio.Jtem quid ſi peto ſententiam infirmari ⁊ ex aduerſo non petitur cō-firmari,an poterit confirmari ſi appareat confirmāda:diſtin-guit Jnnoc.aut egi generaliter.⁊ tunc venit confirmanda ſi-ne alio libello:aut egi expreſſa cauſa,⁊ tunc ex illamet cauſa poteſt confirmari.ſed ex alia non.q̄ non eſt in iudicium dedu-cta.℄Jtem quid ſi peto reſtitutionem in integrū contra ſen-tentiā ⁊ apparet poſtea nulla, an poterit iudex nullā pronun-tiare:dic de his omnibus vt ſubtiliter no.Jnno.de offi.dele-ga.cum contingat.in magna gloſſ.Adde.ſ.qō cum eo.l.titia-nus.Et quod primo dixi eſt verū ſi appellatur a diffinitiua:ſȝ ſi ab interlocutoria,non videtur deducta cauſa nullitatis ſm̄ Jnno.in dicto capitulo.dilecto filio.Jtem ſi geminant̄ ap-pellatiōes,an vltra interpoſita videat̄ receſſum a prima:dic qō nō.vt no.Jnno.in dicto capitulo dilecto.in vltima gloſſ. Quo iure petatur ſnīa declarari nulla,dic qō officio iudicis: vt no.in.l.j.§.j.que ſententia ſine apella.re.⁊ per Jnnocentiū in capitulo primo.de offi.iudi.⁊ de reſtitu.in integ.conſtitu-tus.in glo.No.formā per Jnno.⁊ vide Dy.de appella.l.ſcio.
1 ℄†Quot requiruntur cum appellatur a grauamine.vide in ſpec.in.iiij.parte.de appellatio.in princip.⁊ ſunt.x.vt ibi no. Vide per Cy.C.de inoffi.teſtamē.cōtra maior.vide omnino Dy.de apella.ſcio.Jtē formā appellatiōis a grauamine.ibi
2 vide in ſpecul.†Jtē dicit ſpecu.qō nō preſumitur appellatio interpoſita in ſcriptis niſi notarius hoc dicat.Jdē tenet Ja. de are.ſ.de re iudic.l.preſes.vel appellās dicit appello in his ſcriptis ꝙ eſt no.Jbi videas plene qualiter formāda ſit appel-latio ⁊ qual'r ab interloquutoria ⁊ qual'r a diffinitiua ⁊ qual'r cū per metū iudicis quis nō appellat.An ꝓcedat libell⁹ dico
c ſententiā nullā ⁊ ſi qua eſt appello.[c] ⁊ an q dicit ꝯfirmo appel. quā interpoſui.videat̄ appellationē repetere in.§.añ oia.vſic. ⁊ no.bene formā appellationū extraiudicialiū.vide eo.tit.§.re-ſtat per totū formā apoſtolorum.vide eo.tit.§.ſequitur formā libelli in cauſa appellationis corā iudice ad quem.vide eod. tit.§.nūc dicendū ibi ponitur ⁊ de expēſis.⁊ de reuocatiōe at-tentatorum.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

5 tentatorū. videas. ¶ † Sed nunq̄d ſnīa preſumit lata in ſcri. dic ꝙ ſic. ſi eſt lata in pſona prima. ſecꝰ ſi in tertia. vt no. ſpec. de ſentē. pla. §. ij. ver. quid de his. ꝛ. §. iuſta. ver. nō valet. ꝛ. §. Si cōſtat appellatū an pſumit appellatū intra. x. dies: dic ꝙ non in Spec. de appe. §. de of. verſi. pe. compo. de electio. c. cū dilecti. ꝛ ibi vide in nouella. §. Si is de quo nō cōſtat an ſi iudex appellatiōi defert an deuoluat cām princ. ad iudicem ad quem: dic ꝙ non. in Spec. de appel. §. qualiter. in fi. ꝛ in. c. cuȝ appella. libro. vj. in nouel. Facit ſi appellans non preſentauit apoſtolos ſuperiori an videatur renuntiaſſe appellationi. vide per Arch. ij. queſtione. vj. c. ab eo. §. iſta. verſi. reddiderint. Quod partes poſſunt redire ad primuȝ. vide qui detulit appella. ſi concorditer volui ſicut in relatio. de officio lega. licet. de appella. cum, appella. libro. vj. §. de ſenis.

a **Si ita legatū.** Dubium ab vno ex heredibus poteſt prelegari. h. d. Bald.

Arbitrū. Lȝ maior pars hereduȝ diſſentiat vnus ſolus ad diuiſionē prouocat. ꝛ vide quod not. de autorita. tuto. inter pupillos.

Inter coheredes. In iudicio communi diuidundo requiruntur magis exacte probationes dñij vel quaſi ꝙ in iudicio fami. erc. hoc dicit. ꝛ facit. l. communi diuidundo. §. inter predones. ꝛ tene menti princi. ex iſto principio ſuccubuit in quadam cauſa do. Ioan. calderi.

Si familie. Pretor debet tueri ſuam adiudicationem. Baldus.

Qui familie. In textu ibi: intendere quantas actiones. ¶ In textu ire. inquantum rei. hoc dicit.

Quod ex facto. Qđ hrs ſentit ex ſuo facto ſibi imputari debet. h. d. Bal.

Vſufructu. In text. pōt. ſoluens a coherede. nota quod ſi teſtator legat vxori vſumfructum donec ſibi ſatiſfactum fuerit de dote quod modus faciendi deſtruere vſumfructum eſt quod dos ſoluatur. quod nota ꝛ tene menti. Baldus.

Si duo. In iſto. §. ponitur exemplum in heredibus iuſſis facere depingi ſtatuam beate virginis. Titulus ſingularis excludit iudicium famil. erciſcund.

Si quid. Titulus ſingularis excludit iudicium fami. erciſcun.

Lex eſt ſi maritꝰ. Mortuo pr̄e filiꝰ dȝ percipere dote vxoris ſue: q̄ cū loquit, ſicut mr̄moniū, ſicut liberi, ꝛ ſicut tutele legitime. h. d. Iſta nāq3 nō deſiderāt aditionē hr̄ditatis. ꝛ hoc quotidie allegat. ꝛ tene mēti. vel ſic, ea q̄ nō deſiderāt aditionē nō ſuſpēduntur lȝ inſtitutio ſit cōditionalis. Baldus.

1 ☞ Diuiſorio pendēte inter coheredes pōt agi ꝯ furantem.

1 **In iudicio.** ¶ † No. ꝙ pendente diuiſorio inter coheredes pōt agi cōtra tertiū iniuriātē vel furantē. ꝛ ſi iſtud iudiciū ſecundū, eſt motum primo pendente licet res adiudicet vni nō transfert inſtātia nec pōt actio cedi, qꝛ litigioſa. ſed, ſi nondū erat lis mota cederet. et hoc dicit. vel ſic quod etiam actio poſſet cedi: quia eſt ceſſio neceſſaria nec litera dicit contrarium ſecūdum gloſſam. ꝛ not. quod expenſe iuſtius iudicij pertinent ad illum ad quem pertinet finale commodum. vt litera dicit. et adde quod notat Iacobus de areti. de damno infecto. l. inter quos.

Si familie. No. hic caſum in quo plures cōpellūtur facere vnuȝ procuratorem, plures actores non coguntur facere vnū procuratorem: ſed plures rei ſic. vt in. l. iam tamen. §. pen. iudi. ſol. ¶ Quid ergo ſi ſunt ſimul actores et rei in duplicibus iudicijs: textus iſte dicit quod compelluntur ad vnum procuratorem quod eſt notā. ꝛ predicta ſunt intelligenda in cauſis ſingulorū. Sed in cauſis vniuerſitatis cogitur vniuerſitas cōſtituere procuratorem vt habilius litigetur. vt no. Iacob. de aret. in. l. iij. de fideicom. lib.

1 ☞ Differentia inter adminiſtratorem neceſſarium ꝛ voluntarium coheredem.

2 Executor relictorum ad pias cauſas poteſt vendere bona, ante aditam hereditatem.

Qui heres. Qui vēdit rē iuſſu iudicis nō cogit ꝑmittere duplā penaȝ: ſed ſi ꝑ errorē ꝑmiſerit obligat cū effectu ſed recuperat ꝑ parte a coherede cū quo eſt negociū cōe. h. d. in corpore iuris nō examinat melius q̄ hic. vtrum erro-

1 nea ꝑmiſſio effectualiter cōmittat necne. ¶ † No. hic differētiam inter adminiſtratorem neceſſarium ꝛ voluntarium cōtrahētem. ¶ Item nota hic qđ quis poteſt eſſe executor in re

2 que pertinet ad eū ſpe. ¶ † Item not. in iſta. l. cōcor. qđ ꝑ executionibus relictorum ad pias cauſas executor poſſit vendere bona ante aditam hereditatē. ꝛ idē in herede qꝛ nō deſiderant hereditatis aditionem ſic nec expenſis funeris. ¶ Item nota quod ſtipulatio erronea committitur. ꝛ eſt ratio qꝛ reſpectu recipientis ſeu ſtipulantis erat ex iuſta cauſa. ¶ Itē no. de fami. erciſ. iudicio directo et vtili. ¶ Item not. quod licet merus executor ſe obligat tamen ſi ſe obligat etiam errās in iure tenetur effectualiter. ꝛ idem in tutore.

a **Que pater.** ¶ Expenſam ſtudij factā per patrem filius non tenetur cōputare in ſua portione[a] vel in ſua legitima. h. d. et eſt not. ꝛ adde quod not. in. l. v. C. ad macedonia.

Fundus. §. ſi ego. Agēs petitione hereditatis poteſt reconueniri iudicio fami. erciſcun. h. d.

Meuiꝰ. §. arbiter. No. ꝙ qñ iudex facit compenſationē de qua non eſt excep. ꝛ ſi videt hincinde debere poteſt dare ſe condēnare ſolū in ſuperfluo admiſſa cōpēſatione hincinde vſq3 ad cōcurrenteȝ quantitatem ꝙ not. ¶ Itē no. ꝙ iſta verba alterū alteri ſignificant hincinde. h. d.

¶ Additio Baldi.

Meuius. In tex. in. §. arbiter. ¶ No. qđ vbi ex vna ꝛ eadē cā ꝓcedit debitū hincinde fit cōpenſatio ꝑ officiū iudicis ſine obiec. compenſationis vt hic. ꝛ eſt magis calculus quidaȝ q̄ cōpenſatio de negotijs geſtis. ſi quis negotia. ſi autem ex diuerſis vel pluribus cauſis oportet obijci compenſationeȝ. vt notatur in. §. in bonefidei.

Pecuniam. Patri adiecto ad ſolutionem queritur actio. h. d.

Ex hereditate. In reciprocis ſi deficit iudicium ex vna parte, neceſſario deficit ex altera.

1 ☞ Fratrum concordia eſt laudanda.

Arbitro. Lis mota nō impedit quis partes poſſint inuicem cōcordare. h.

1 d. † Not. ꝙ iuriſconſultus laudat cōcordiam inter fratres ꝛ dicit quod ex quo partes ſunt in concordia iudex nō debet amodo laborare. vnde eſt hic expreſſum ꝙ licet ſtatutum mandet arbitro quod decidat litem intra mēſem, ſi partes interim ſunt in concordia non expedit qđ laudetur quia non poteſt laudari ꝛ ideo ſtatim arbiter eſt extra penam ſtatuti. vt hic in iurgio perempto.

[a] ¶ In ſua portione. Adde Bar. in tract. de duo. fra. et Frā. procli. in eo. trac. ij. parte. j. q. ꝛ Ioan. andr. in ꝑe. vj. in. v. colū. In no. ꝛ Pan. de caſt. in conſili. xij. in cōſi. cij.

¶ Communi diuidundo. Rubr.

¶ Additio Baldi.

¶ An epiſcopus inuito plebano diuidat eius parochiam. vide per Archidiaco. x. diſtin. in additio. que incipit niſi forte.

Si quis putans. Error non īpedit hoc iudicium. et communione ceſſante reditur ad perſonales preſtationes. h. d.

§. ſi fundus. Nota quod iudicium communi diuidundo exercitum cum debitore non mutat ius creditoris. et eſt ratio quia ius creditoris eſt ius reale. vt concor. ſ. de vſufruc. leg. l. is qui. hoc dicit.

Idem ſcribit. Nota quod creditor habēs rem obligatam non poteſt a debitore prouocari ad diuiſionem. hoc dicit. Oppo. et fuit de facto in duobus fratribus quorum vnus prouocabat alium ad diuiſionem et fuit repulſus eo quod erat debitor conuenti ſub hypotheca bonorum. ꝛ fuit inter filios lanarij ſocij.

Communi diuidūdo. Nota duo. Primo quod predium emphyteuticarium non debet diuidi inter heredes inuito domino. argumē. huius litere dicit vt. ſ. de tranſactioni. in. l. cū hi. §. ſi vni. in verſi. ſed ſi pluribus. ꝛ qđ ibi no. per glo. ¶ Secundo not. hic qđ cenſus ſeu canon pro parte ſolui nō dȝ. ꝛ ideo notabiliter determinat hic glo. ꝙ ſi ex pluribus heredibus vniꝰ emphyteute alter ſoluat ſuā ꝑtē canonis, alter nō ſoluat, ꝙ tota